

Справка за обслужването на мониторинговата мрежа през първото шестмесечие на 2000 г.

Справката е изготвена въз основа получената в ИАОС информация по компоненти за обслужването на НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА ЕКОЛОГИЧЕН МОНИТОРИНГ (НАСЕМ) до 31.07.2000 г.

Въздух

Контрол качеството на атмосферния въздух

Мрежата за контрол качеството на въздуха се състои от 61 пункта на МОСВ и 5 на НИМХ. Освен тях има 4 неподвижни и една подвижна ОПСИС системи. В тях се контролират следните замърсители: прах, серен диоксид, азотен диоксид, сероводород, оловни аерозоли, хлор, амоняк, аерозоли на сярна киселина, аерозоли на солна киселина, флуороводород, фенол, арсенови аерозоли и тежки метали, фенол, стирол, ксилол, бензол.

Обслужване на пунктовете с ръчно пробонабиране

Като цяло пунктовете са работили в нормален режим на работа според съответните изисквания - 4 пробовземания всеки работен ден. Изключение правят прекъсвания на работата на някои пунктове като например: пункт "с.Медникарово", пункт "с. Полски градец", пункт "г. Камено". ИАОС е била своевременно уведомявана за възникналите проблеми. Те могат да се обобщят така:

- Замяна на пробовземачи устройства, неотчитащи правилно дебита на въздуха;
  - Ремонт на кабините за ръчно пробонабиране
  - Липса на заменяемост на пробовземачите при излизане в отпуск, болнични и др. причини

Предприети мерки

НФООС е отпуснал средства и са закупени 40 пробовземачи апарати през 1999 г. До края на 2000г. ще бъдат закупени 65 пробовземачни апарата за пробонабиране на общ прах и РМ 10.

Автоматични стационарни станции

За първото полугодие все още липсват данни от АС в Бургас пункт "Трапезица", поради преместване в квартал Меден Рудник. Станцията е изключена от захранването, до осъществяване на ремонтни операции, поради грабеж. От началото на месец юни не работи и АС "Хиподрума" София, поради грабеж.. През полугодията временно са прекратявали дейността си АС Враца, АС "кв. Долно Езерово" и др. ИАОС е била своевременно уведомявана за възникналите проблеми. Те могат да се обобщят така:

- Повреди в анализаторите за различни замърсители, липса на резервни части и консумативи
- Липса на калибриране, което поставя под съмнение достоверността на някои от данните
- Повреда в климатичната инсталация в станция "Надежда"София

- Липса на технически и софтуерни средства за предаване на информацията в реално време с изкл. на станциите "Брайтфус" в София
- Кражби на апаратура от автоматичните станции
- Слаба подготовка на обслужващия персонал

Предприети мерки

- През първото полугодие на 2000 г. са проведени търгове за сервизно обслужване на станциите SEA, SFI и "Брайтфус", калибровъчни газове и някои консумативи. Подписани са договори за сервизно обслужване. От сервизните инженери са изготвени обобщени доклади за състоянието на SFI и SEA станциите. Предстои провеждане на търгове за доставка на резервни части за станциите в съответствие с изготвените от сервизните инженери доклади.
- Ще бъде проведен семинар за обучение на експертите, обслужващи автоматичните станции
Забележка: Все още липсва сервиз за ОПСИС системите. Проблемът ще бъде решен през 2001 година.

Мобилни автоматични станции

Ежегодно ИАОС, съвместно с РИОСВ изготвя работни графици за ККВ, които се утвърждават от МОСВ /8.02.2000 год./.

В таблицата е представена справка за обслужването на графичите през първото шестмесечие на 2000 година.

РИОСВ/ИАОС	График	Изпълнение
Варна	13	13
Пловдив	10	10
Плевен	18	17
Русе	21	21
Стара Загора	17	16
ИАОС	27	18

Забележки и проблеми:

РИОСВ Пловдив - в шест пункта са извършени само по едно наблюдение вместо по две. Причината е двумесечна служебна командировка на персонала. Ще бъдат извършени допълнителни наблюдения през второто полугодие.

РИОСВ Плевен - поради извънредни измервания в района на "Свилоса" - Свищов не са извършени измервания в с. Румянцево. Ще бъдат извършени през второто полугодие на тази година.

РИОСВ Стара Загора - През първото полугодие са обслужени 16 пункта от задължителния график. Не са извършвани измервания в "Агробиохим" АД.

ИАОС - През първото полугодие са извършвани измервания в 18 пункта от задължителния график. Извършвани са и извънредни измервания, поставяни от МОСВ например - изследване замърсяването на въздуха във връзка с пожара в с. Антон.

○ **Емисионен контрол**

Инвентаризация на обекти

В отдел "Мониторинг на въздуха" на ИАОС е изготвена и утвърдена /08.02.2000г./ от МОСВ "Инструкция за реда, условията и регистриране на информацията от големи неподвижни обекти, източници на вредни вещества в атмосферния въздух".

Определени са предприятията, подлежащи на регистриране. Инструкцията е предадена за изпълнение в РИОСВ.

Набирането и обработката на информацията се извършва чрез съществуващата регистрационна карта. В РИОСВ - Русе, Бургас, Варна, Пловдив, Ст. Загора и В. Търново обработката на информацията се извършва чрез нов програмен продукт. Експерти от ИАОС инсталираха и проведоха инструкцията за работа с новия програмен продукт в посочените РИОСВ. В останалите РИОСВ през второто полугодие ще се изпрати нов програмен продукт за попълване и предаване на регистрационните карти. Регистрационните карти на обектите-големи източници е необходимо да се предават в ИАОС до 31.11.2000г.

Инструментален контрол

Изискванията към този контрол, в т.ч. и списъка на обектите, подлежащи на задължителен инструментален контрол през 2000г.. са утвърдени от МОСВ /08.02.2000г./ в рамките на "Национална автоматизирана система за екологичен мониторинг. Кадастър на емисии на вредни вещества от големи неподвижни обекти контролирани по инструментален път".

За първите шест месеца на 2000г. в ИАОС е постъпила следната информация за контрол на предприятията, източници на емисии.

	Брой предприятия	
	График	Изпълнение
РИОСВ/ИАОС	График	Изпълнение
Благоевград	4	3
Бургас	10	10
Варна	7	6
В.Търново	5	5
Враца	6	6
Монтана	4	4
Пазарджик	6	5
Пловдив	11	7
Плевен	7	4
Русе	19	14
Ст. Загора	8	6
Смолян	7	1
София	7	5

София-отдел Перник	7	5
ИАОС	16	7
Хасково	5	5
Шумен	5	3

Забележки и проблеми:

РИОСВ Благоевград - Не са постъпили протоколи за анализ на емисиите от Агрофирма "Оранжерии"- Петрич, поради недостатъчно натоварване на мощностите.

РИОСВ Стара Загора - През първото полугодие на 2000г. емисионен контрол на въздуха за Ф"Ямболен"АД не е провеждан поради спиране на производствената им дейност. Не са извършвани измервания и в "Агробιοхим"АД.

РИОСВ Плевен - През първото полугодие на 2000г. емисионен контрол на въздуха за "Плама"АД не е провеждан. Поради сезонната работа на "Българска захар"АД, замервания ще бъдат направени през второто полугодие. Не е извършван мониторинг и в "Елма"АД, поради недостатъчно натоварване на мощностите.

РИОСВ Варна - През първото полугодие не е провеждан контрол в "Полимери"АД, т.к. обекта не работи. Не е извършен мониторинг с мобилна лаборатория по отношение на въглеродороди в РИОСВ Бургас и Шумен, поради неосигуряване на целеви финансови средства и проблеми със сервизното обслужване. Измерванията ще се проведат през м. септември тази година.

РИОСВ Пазарджик - Поради спиране на котлите в ПКЦ към "Кристал" ЕАД не са извършвани замервания през зимния период на 2000г.

РИОСВ Пловдив - Не са извършвани емисионни измервания на следните обекти: "Целхард"ЕАД (капитален ремонт), "Силикат-керам"АД (работа с натоварване под 70% от капацитета), "Агротехника"АД (извършва се реструктуриране) и "Калцит"АД (работа с натоварване под 70% от капацитета).

РИОСВ Русе - От задължителния график не са изпълнени задълженията към 5 обекта.

РИОСВ Смолян - През първото полугодие са провеждани измервания само в "Белотекс" АД. Останалите обекти подлежат на емисионен контрол един път годишно и ще бъдат обследвани през второто полугодие.

РИОСВ София отдел Перник - Не са постъпили протоколи за анализ на емисиите от "Леко-ко"АД - гр. Радомир и от "Тютюнева промишленост"АД - гр. Дупница.

ИАОС - През първото полугодие не са провеждани измервания в "Софарма"АД, "КОЦМ" АД - Гара Искър и "Верила", (трите обекта не работят) и в Крематориум "Орландовци"(неизяснен режим на работа).

РИОСВ София - Не са извършвани измервания в "Софарма"АД и ЗМХ"Гара Искър" поради инцидентно или недостатъчно натоварване на мощностите.

РИОСВ Шумен - Поради технически проблеми с Мобилната емисионна станция на РИОСВ Варна и апаратурата за газови проби на РИОСВ Шумен не са взети проби от "Енергия"АД и "Топлофикация"ООД. През второто полугодие ще се извърши двукратно пробонабиране в тези обекти.

Данните от измерванията на емисиите на вредни вещества и качеството на въздуха необходимо да постъпват в ИАОС 15 дни след приключване на полугодията.

Регистрационните карти на обектите-големи източници е необходимо да се

предават в ИАОС до 31.11.2000г. Сроктът е променен поради инсталиране на нов програмен продукт в РИОСВ

Контрол на акустичното състояние

С писмо No 667/28.03.200 всички РИОСВ бяха ангажирани да предоставят информация за:

1. Готовността на РИОСВ за организиране на дейността по мониторинга на акустичното състояние на населените места - техническа и кадрова обезпеченост - едноседмичен срок.
2. В двумесечен срок (до средата на месец юни) РИОСВ да представят информация за акустичното състояние на населените места на територията на РИОСВ.
  - o критични райони по отношение на автотранспорта;
  - o данни за транспортните средства, опериращи на територията на населените места - градски транспорт и лични МПС (брой, пробег, основен демонт);
  - o проведени мероприятия на територията на Общините за последните 5 години, с цел подобряване на акустичното състояние на населеното място;
  - o данни за акустичното състояние на населените места.

В отговор на писмото по **първа точка**, всичките 14 Инспекции изпратиха исканата информация в срок.

По **втора точка** в рамките на определения срок Инспекциите предоставиха необходимата информация с изключение на РИОСВ Русе и Варна, които до този момент не са изпратили справките.

Най-пълна информация по всички позиции предоставиха РИОСВ Бургас, Шумен, Стара Загора, Благоевград, Велико Търново, Хасково.

Информацията получена от РИОСВ Враца, Пазарджик, Смолян, Монтана е изключително бедна и въз основа на нея не може да се направи анализ за състоянието на акустичната среда в съответните райони.

Повърхностни и подземни води

o Повърхностни води

Физикохимичен мониторинг на повърхностни води

През първото полугодие на 2000 год. по подсистема "Контрол и опазване чистотата на водата" на НАСЕМ при физико-химичния мониторинг на повърхностни течащи води са опробвани 245 пункта на Националната система. В РИОСВ-Бургас и Варна при имисионното наблюдение са опробвани допълнително крайбрежните морски води, като са включени опробвания през м. март. Твърде висок е процентът на пробонабирани пунктове и брой пробонабирания при голяма част от РИОСВ - 100% при РИОСВ-Благоевград, Бургас, Враца, Монтана, Пловдив, Плевен и София, а при РИОСВ - Варна е съответно 92% и 103%, РИОСВ-Смолян е 100 % и 97%, РИОСВ-Хасково е 100% и 95%, РИОСВ е Ст. Загора е 100% и 92%, като най-нисък е процентът на опробвани пунктове и пробонабирания при РИОСВ- В. Търново, който е съответно 82% и 81%.

БРОЙ НА ПУНКТОВЕТЕ И ПРОБОНАБИРАНИЯТА ЗА НАСЕМ ОТ РИОСВ ПО ПОДСИСТЕМА КОНТРОЛ И ОПАЗВАНЕ ЧИСТОТАТА НА ВОДИТЕ -

ПОВЪРХНОСТНИ ТЕЧАЩИ И МОРСКИ ВОДИ ПРЕЗ ПЕРИОДА януари - юни
2000 г.

РИОСВ	НАСЕМ					Пробо набира ния	РИОСВ		Процент	
	Брой на пунктовете при честота на пробовземане в годината						Пун ктов е	Про бона бира ния	Пун ктов е	Про бон аби ран ия
	2	4	7	12	общо					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Благоевград	3			8	11	51	11	51	100	100
Бургас	12	5	14	12	43	136	43	140	100	103
Варна	2	6	9	8	25	89	23	92	92	103
Враца				8	8	48	8	48	100	100
Велико Търново	3	1		13	17	83	14	67	82	81
Монтан а	5	1		11	17	73	18	79	106	108
Пловдив	1			8	9	49	9	49	100	100
Плевен	2			12	14	74	14	74	100	100
Пазардж ик	5	2		7	14	51	12	50	86	98
Русе	1			9	10	55	10	49	100	89
Стара Загора	4	3		11	18	76	18	70	100	92
Смолян	5	1		5	11	37	11	36	100	97
София	11	1	0	16	28	109	28	109	100	100
Хасково		8		11	19	82	19	78	100	95
Шумен	3			4	7	27	7	27	100	100
Общо	57	28	23	144	252	1046	245	1020	97	98

Броят на анализирани основни показатели през периода е 18294. Разпределението на анализирани основни и специфични показатели по РИОСВ е представено в таблица.1. Необяснимо е неопределянето на показателя температура в РИОСВ-В. Търново, който е определян едва при 15% от пробонабиранията, изхождайки от това , че при този показател не е необходим реактив.

Хидрометричен мониторинг на повърхностни води

Хидрометричният мониторинг в подсистемата се изпълнява от РИОСВ и НИМХ при БАН чрез договор между него и МОСВ, подписан едва през м. юни 2000 год. 131 пункта от мрежата се хидрометрират от НИМХ, а останалите от РИОСВ. В ИАОС не е получена информация за хидрометриране на пунктовете в РИОСВ-Благоевград, В. Търново, София и Русе. Процентът на хидрометрираните пунктове е в интервала от 100% за РИОСВ-Враца, Плевен, Хасково и Шумен, 83% за РИОСВ-Монтана, 80% за

РИОСВ-Ст. Загора и др. Броят на измерванията в отделните пунктове варира от 100% при РИОСВ-Хасково до 0% за посочените по-горе РИОСВ. Смяната на кадрите по РИОСВ е причина за трудностите в провеждането на мониторинга и е необходимо оказване на методическа и най-вече практическа помощ на място.

ХИДРОМЕТРИЧЕН МОНИТОРИНГ ПРЕЗ ПЕРИОДА януари - юни 2000 г.

РИОСВ	НАСЕМ			Измервания	РИОСВ		Процент	
	Брой на пунктовете при честота на измерване в годината				Пунктове	Измервания	Пунктове	Измервания
	2	12	Общо					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Благоевград	1	1	2	7	0	0	0	0
Бургас	10	9	19	64	12	18	63	28
Варна	1	1	2	7	1	6	50	86
Враца		2	2	12	3	11	150	92
В. Търново	2	2	4	14	0	0	0	0
Монтана	2	3	5	20	5	20	100	100
Пловдив		2	2	12	1	6	50	50
Плевен		1	1	6	1	5	100	83
Пазарджик	3	3	6	21	4	18	67	86
Русе		1	1	6	0	0	0	0
Ст. Загора	2	3	5	20	4	13	80	65
Смолян	1	2	3	13	2	6	67	46
София	1	2	3	13	0	0	0	0
Хасково	1	2	3	13	3	13	100	100
Шумен		2	2	12	2	10	100	83
Общо	24	36	60	240	37	126	62	53

Международна Дунавска програма

Част от подсистема "Контрол и опазване чистотата на водата" на НАСЕМ се явява мониторинга на р. Дунав, като основно дейността се извършваше от РИОСВ-Враца и Русе. През второто тримесечие на годината в Програмата бяха включени и останалите крайдунавски РИОСВ: Монтана, Плевен и В. Търново. ИАОС при МОСВ директно участва при провеждане на хидробиологичния и микробиологичен мониторинг и при определяне на пестициди и халогенирани органични вещества в нея.

През периода в резултат на аварийното изпускане на отпадъчни води, съдържащи цианиди от хвостохранилища в Р Румъния, заустени в р. Дунав от р. Тиса, беше увеличена честотата на пробонабиране до 12 пъти в денонощието. Сnižението на концентрацията им в резултат на разреждането и редукцията им не оказва влияние върху питейните водоизточници в крайдунавските райони.

При осъществяване на мониторинга се явяват трудности по отношение на пробонабирането при тежки метеорологични условия, независимо от помощта на Гранична полиция, и съвместната дейност при определянето на тежки метали, а едновременно с това се констатира липса на данни за водния отток на реката и данни за съдържанието на живак, алуминий, пестициди и органични съединения.

Биологичен мониторинг на повърхностни води

Екологичното състояние на водоприемниците в страната се наблюдава и чрез провеждания хидробиологичен и микробиологичен мониторинг, съответно посочени в следващите таблици. От общо планирани за цялата година 921 пробонабирани пункта за ХБМ, през първото шестмесечие са реализирани 354 броя. Програмата за микробиологичния мониторинг и задълженията по Дунавската програма са изпълнени - ежемесечен контрол.

Хидробиологичен мониторинг

РИОСВ/Поречие	Брой проби	
	взети и анализирани за 6 м.	планирани за 2000 г.
ИАОС Искър (част), Струма, Места, Нишава, Ерма	22	150
Стара Загора р. Марица (част), Тунджа, Долна Арда, Бяла р.	91	180
Пловдив р. Марица (част), Доспатска	56	131
Бургас Камчия, Мочурица, ЧМ-притоци	52	128
Велико Търново Янтра, Осъм, Рус. Лом	43	106
Монтана Сев. Западни Дунавски притоци,	67	128

								ва н и	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Благое вград	6	11	7	12	85.7	91.7	2	2	100
Бургас	10	18	9	18	100	100	0	0	
Варна	17	25	18	25	94	100	6	6	100
Враца	10	19	13	24	76.9	79.2	6	6	100
Велик о Търно во	8	17	8	14	100	100	0	0	
Монта на	16	20	16	20	100	100	6	6	100
Пловд ив	38	60	38	62	100	96.8	9	8	88.9
Плевен	18	26	17	24	100	100	3	3	100
Пазард жик	6	12	10	19	60	63.2	4	3	75
Русе	12	22	12	22	100	100	3	3	100
СтараЗ агора	16	24	18	27	88.9	88.9	2	2	100
Смоля н	2	3	2	4	100	75	0	0	
София +Перн ик	21	38	23	43	91.3	88.4	2	2	100
Хасков о	16	22	15	25	100	88	3	3	100
Шумен	11	17	11	17	100	100	0	0	
Общо	207	338	222	368	93.1	91.5	46	44	97.4

Причините за непровземане на някои от пунктовете и съответно по-ниския процент на пробовземане са в повечето случаи обективни, а именно - запушване, разрушаване на някои пунктове, спиране на помпениете станции, за което РИОСВ са уведомили в ИАОС.

В резултат на проведената дейност по подсистема "Контрол и опазване чистотата на водата" на НАСЕМ през първото полугодие на 2000 г. могат да се направят следните констатации и предложения :

- 1. Във връзка с хармонизирането на Националната мрежа в съответствие с изискванията на Директивите на ЕС е необходимо да се актуализира мрежата за мониторинг по повърхностни и подземни води съгласно разработваната Наредба 13 за създаване и дейността на националната система за мониторинг на водите към Закона за водите.**
- 2. Необходимо е оказване на практическа помощ на място при определяне количеството на водния отток на водоприемниците в съответните РИОСВ.**

В съответствие с решенията на Комисията по Дунавската програма е необходимо оборудване на екипите в ИАОС и РИОСВ със съоръжения и апаратура за определяне на твърдия отток (наноси) на реката.

Земни и Почви

За всички функционални подсистеми на подсистема "Земни и почви" са подготвени и изпратени през м.февруари до всички РИОСВ указания за провеждане на мониторинговите дейности през 2000г.

Според програмата, пробовземането трябва да се извърши през есента и резултатите от анализите да бъдат изпратени в ИАОС до 30.12.2000г.

Справките, съдържащи данни за добив на подземни богатства, генерирани и оползотворени отпадъци от минната промишленост, както и данни за нарушени и рекултивирани площи от тези дейности трябваше да бъдат изпратени в ИАОС до 30.07.2000г.

През м.юли, след сключване на договор между МОСВ и ВСИ- Пловдив започна внедряване на технически проект за мониторинг по вкисляване и засоляване.

Съгласно графика за работа, бе проведено реперирание и пробовземане от пуктове в РИОСВ Монтана, Враца, Благоевград, Хасково и В.Търново. Следващите пробовземания ще започнат от 18 септември.

До 30 юли се получиха справки по подсистема "Земни недра" от следните РИОСВ София Враца, В.Търново, Ст.Загора, Шумен, Пазарджик, Русе, Варна, Монтана и Пловдив.

Очакват се справки от РИОСВ Благоевград, Хасково, Смолян, Плевен и Бургас.

Радиологичен контрол

В таблицата е направена обобщена справка за обслужването на мрежата за радиологичен мониторинг в системата на МОСВ през първото шестмесечие на 2000 г., на база получени отчети в ИАОС.

РИОСВ	ПОЧВИ И ДЪННИ УТАЙКИ БРОЙ ПУНКТОВЕ ПРИ ПЕРИОДИЧНОСТ В	ВОДИ БРОЙ ПУНКТОВЕ ПРИ ПЕРИОДИЧНОСТ В ГОДИНАТА	ПОТЕНЦИАЛНИ ЗАМЪРСИТЕЛИ БРОЙ ПУНКТОВЕ ПРИ
--------------	--	---	--

	ГОДИНАТА									ПЕРИОДИЧНОСТ							
	НАСЕМ			АНАЛИЗИРАНИ			НАСЕМ			АНАЛИЗИРАНИ			НАСЕМ		АНАЛИЗИРАНИ		
	1	2	4	1	2	4	1	2	12	1	2	12	1 г	2 г	1 г	2 г	
Бургас	55	-	-	21	-	-	11	-	-	6	-	-	14	-	2	-	
Варна	67	-	-	35	-	-	10	-	-	9	-	-	7	-	2	-	
Враца	8	-	16	-	-	16	3	8	10	-	4	10	1	-	-	-	
Монтана	42	-	13	13	-	13	9	3	1*	-	3	1*	14	1**	11	1**	
Пловдив	62	-	-	1	-	-	17	-	-	10	-	-	16	29	2	-	
Плевен	63	-	-	23	-	-	8	-	6*	5	-	6*	7	-	1	-	
Ст. Загора	58	-	-	-	-	-	18	-	-	9	-	-	31	-	3	-	
ИАОС	57	-	-	8	-	-	19	3	-	3	2	-	18	12	4	1	

(*) Пунктове на РИОСВ Монтана и Плевен за тримесечен контрол на повърхностни води

(**) Пунктове на РИОСВ Монтана за шестмесечен контрол на потенциални замърсители

Забележки и проблеми:

Лаборатория за радиологичен контрол - РИОСВ Бургас

Взети и анализирани са 9 бр. аерозолни проби, след което е преустановена работата на автоматичната станция SEA, поради констатиран обир - липсва компютъра, UPS-а и отоплителния уред. Проведеното следствие не е довело до резултат. Радиационната обстановка на техногенно замърсения залив "Вромос" се контролира периодично. Взети и анализирани са 6 проби дънни утайки и 6 проби пясък от плажната ивица на залива, 1 проба пресен нанос и допълнително 5 проби седименти от района на Бургаски залив. Анализирани са и 11 проби пясък от плажната ивица на Южното Черноморие.

Лаборатория за радиологичен контрол - РИОСВ Варна

През периода са анализирани 12 бр. аерозолни проби.

За първи път е въведена в действие системата за екстракция на Cs-137 от морска вода. Липсата на еталонна проба в подходящата геометрия, с която да се калибрира гама-спектрометъра, води до неопределеност на крайните резултати. Необходимо е да се поръча и изработи подходящ еталон за калибровка.

Лаборатория за радиологичен контрол - РИОСВ Враца

Поради техническа повреда в гама-спектрометъра, анализирането на почвените и аерозолните проби беше затруднено. През първото тримесечие анализа им беше извършен в лабораторията по радиологичен контрол на ИАОС.

Лаборатория за радиологичен контрол - РИОСВ Монтана

От началото на тази година в лабораторията е пуснат в действие гама-спектрометъра и анализите на почвените проби успешно се извършва от специалиста по радиологичен контрол.

Пробонабрани са 8 бр. аерозолни проби. Техния анализ се извършва от лабораторията на ИАОС.

Пробонабирането от пункт Ново село - вода и дънна утайка от р. Дунав за радиологичен контрол е необходимо да се извършва веднъж на тримесечие.

Лаборатория за радиологичен контрол - РИОСВ Пловдив

Взети са общо 32 бр. проби от почви и отвали и са подготвени за анализ.

Поради дефектирането на компютъра за гама-спектрометричен анализ, не се извършваше анализ на почвените проби. След доставяне на нов компютър, през м. юни е възобновена дейността, като са анализирани 14 бр. почвени проби от 1999 г. и 2бр. от 2000 г. Съществуващият проблем 2000 на софтуера EMCAPLUS не е решен и това води до непредставителност на получените резултати от анализите.

Обектите, потенциални замърсители- 29 бр., определени за радиологичен контрол на две години, са опробвани през 1999 г. и не подлежат на контрол през настоящата година.

Анализа на водните проби се извършва в лабораторията по радиологичен контрол на ИАОС.

Лаборатория за радиологичен контрол - РИОСВ Плевен

Анализите на почвените и водни проби се извършват в лабораторията за радиологичен контрол - ИАОС.

Пробонабирането от пунктовете по Дунавската програма за радиологичен контрол на повърхностни води, трябва да се извършва веднъж на тримесечие.

Лаборатория за радиологичен контрол - РИОСВ Стара Загора

Взети и подготвени за анализ са 34 бр. почви и отпадни продукти и 12 бр. водни проби, 3 от които са от потенциални замърсители - кариери. Водните проби са анализирани в лабораторията по радиологичен контрол на ИАОС.

Поради повреда в апаратурата не е извършван анализ на твърдите проби.

Съществуващият проблем 2000 на софтуера EMCAPLUS не е решен и това води до затруднение при извършване на анализите.

Лаборатория за радиологичен контрол - ИАОС

Анализирани са 9 аерозолни проби (пункт "Надежда") от мониторинговата програма и 4 проби допълнително от Бухово и Яна. Извършени са анализите на почвените проби и аерозолни филтри на РИОВ Враца, Монтана, Пловдив, поради повреди в гама-спектрометричните системи.

В лабораторията се извършват анализи на всички водни проби, с изкл. на пробите от РИОСВ Враца.

Отпадъци

До 31.07.2000 г. в ИАОС, отдел "Мониторинг на отпадъците" са получени 4936 броя информационни карти за отпадъци, разпределени както следва:

- Информационни карти - отчети за опасни отпадъци -1228 броя
- Информационни карти - отчети за производствени отпадъци - 1935 броя
- Информационни карти - отчети за битови отпадъци - 376 броя
- Информационни карти - отчети за строителни отпадъци - 163 броя
- Информационни карти - декларации за 2000г. за опасни отпадъци -1234 броя

Не са получени информационни карти за всички видове отпадъци от РИОСВ Хасково.

В момента се извършва обработване на информацията от получените карти за битови, строителни и производствени отпадъци. Поради продължително отсъствие на специалиста, занимаващ се с опасни отпадъци се забавя анализа на информацията за тях.. В досега обработените карти са констатирани неточности и непълноти, които пречат за коректната обработка и анализ. Все още има голям брой некоректно и непълно подадени от предприятията и заверени от специалистите в РИОСВ информационни карти, което е недопустимо. Проведени са работни срещи в ИАОС със специалистите от РИОСВ Монтана, РИОСВ Пазарджик, РИОСВ В.Търново и РИОСВ София за изясняване на някои от допуснатите пропуски в картите за производствени отпадъци. Липсата на достатъчно финансови средства не позволява честото командироване на служителите, което налага да се търсят и други форми за уточняване на възникналите въпроси - писма по електронната и служебната поща , телефонни разговори.

Подаваната информация е необходимо да бъде максимално достоверна с оглед осъществяването на контролните функции на МОСВ, както и за предоставянето ѝ на други държавни и международни институции. Отчитайки важността на възникналите проблеми считаме, че Директорите на РИОСВ трябва да оказват по голям контрол и съдействие на специалистите по отпадъци за изпълнение на техните задължения в тази посока.

Справката е изготвена в Дирекция "Мониторинг и устойчиво развитие" на Изпълнителната агенция по околна среда.